2013-2018

MIESTO ANALIZĖ

PARUOŠTA

„KURK LIETUVAI“

Dovilė Dilienė, dovile.diliene@kurklt.lt
Akvilė Naginionytė, akvile.naginionyte@kurklt.lt

Kurk Lietuvai

Profesinio orientavimo stiprinimas Alytuje: regioninio karjeros centro įkūrimas

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa

1. ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS RODIKLIAI 2014-2018 M.

Nuo 2011 m. Lietuvos laisvosios rinkos institutas sudaro Lietuvos savivaldybių indeksus (LLRI), kurie parodo, kiek ir kaip savaivaldybėse yra užtikrinama žmogaus ekonominė laisvė. Vertinamos gyventojams ir investuotojams aktualios sritys, kuriose sprendimus priima savivaldybės. Šios sritys yra: *komunalinis ūkis ir transportas, švetimas, sveikata, socialinė rūpyba, mokesčiai, biudžetas, turto valdymas, administracija bei investicijos ir plėtra.*

Grafike matyti, kad daugiausiai balų (56,9) savivaldybė surinko 2014 m., o mažiausiai (36,9) – 2016 m.

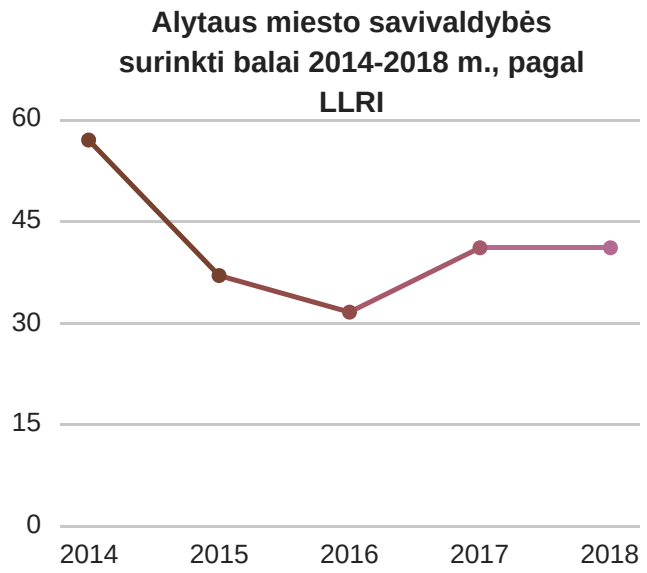

Transporto sritis taip pat palankiai vertinama nuo 2015 m. dėl privataus sektoriaus įsitraukimo.

Švietimo sritis teigiamai vertinama buvo tik 2014 m. dėl efektyviau išnaudojamų mokyklų pastatų. Tačiau vėliau ši sritis buvo arba nevertinama, arba vertinama prastai (2017 -2018 m.) dėl prastų mokinių VBE rezultatų (mažesni už vidurkį – mokiniai surinko 48,4 balo lyginant su 52,6 vidurkiu).

Komunalinis ūkis Alytaus mieste pradėtas vertinti teigiamai nuo 2015 m. dėl privataus sektoriaus įsitraukimo. Buvo pastebėtas vandens teikimo ir nuotekų surinkimo kainų sumažėjimas (2017 m.) ir šilumos kainų kritimas (2018 m.)

Biudžeto valdymo politika dažniau vertinama negatyviai, ypač 2014 m. ir 2015 m. dėl miesto skolos ir savivaldybės valdymo (išsilaikymo).

1. ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS RODIKLIAI 2014-2018 M.

Inesticijos ir plėtra Alytaus mieste buvo jaučiamos tik 2014 m., vėliau - iki 2018 m. - ši sritis vertinama neigiamai, nes tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų kiekis buvo mažesnis nei vidutinis. Pavyzdžiui, 2018 m. investicijos siekė 1468 eurus gyventojui, kai vidurkis – 5347 eurai.

Mokesčių politika savivaldybėje buvo teigiamai įvertinta 2014 m. ir 2016 m. dėl žemesnio nekilnojamo turto mokesčio ir dėl, palyginus, mažesnių pajamų mokesčių už verslo liudijimus (241 eur lyginant su 276 eur vidurkiu). Kita vertus, ši sritis neigiamai vertinama likusiais metais, nes skaičiuojamos ddelės išlaidos mokyklų pastatų išlaikymui ir 2017 m. mieste taikytas aukštesnis už vidutinį žemės mokesčio tarifas.

Turto valdymo srityje teigiamai įvertinta savivaldybės veikla buvo tik 2014 m. dėl mažiausio turimų įmonių skaičiaus. Likusiais metais iki pat 2018 m. situacija pasikeitė ir dėl didelio veikiančių ūkio subjektų skaičius tūkstančiui gyventojų (35,2 lyginant su 45,9 vidurkiu ši sritis pradėta vertinti neigiamai.

Sveikatos ir socialinės rūpybos politikoje savivaldybė turėtų pasistengti, nes turi daug trūkumų, dėl kurių vertinama neigiamai. Vienos didžiausių problemų - didžiausia socialinės pašalpos gavėjų dalis nuo visų gyventojų (4,5 proc. lyginant su 2,9 proc. vidurkiu), būsto šildymo kompensacijos gavėjų dalis nuo visų gyventojų (9,5 proc lyginant su 5,5 proc vidurkiu) (2016 m.), didžiausia ilgalaikių bedarbių dalis nuo visų 2017 m. bedarbių, lyginant 6 didžiausias savivaldybes – 27,7 %. (2018 m.).

Administracijos darbas 2014-2018 m. laikotarpyje nebuvo įvertintas teigiamai, dėl per didelio darbuotojų skaičiaus, tenkančio 1000 gyventojui. Kita vertus, galima pasidžiaugti, nes 2014 m. buvo pastebėta, kad mieste buvo daugiausiai neišnagrinėtų gyventojų prašymų, o 2018 m. ši problema buvo išspręsta ir visi prašymai išnagrinėti laiku.

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

GYVENTOJAI

Alytus – didžiausias Pietų Lietuvos miestas, apskrities centras. Bet tuo pačiu Alytus yra ir vienas mažiausiai apgyvendintų Lietuvos miestų, čia gyvena 1 361 žm./km². uo 2013 metų Alytaus mieste gyventojų skaičius kasmet mažėja 1,32 - 2,75 proc.

11%

SUMAŽĖJO GYVENTOJŲ PER 5 METUS

Gyventojų mažėja dėl kelių priežasčių. Visų pirma yra natūrali neigiama gyventojų kaita (kasmet svyruoja tarp -118 ir -168). Tai rodo, kad Alytaus mieste mirštamumas yra didesnis nei gimstamumas.
Kitos mažėjančio gyventojų skaičiaus priežastys yra neto migracija. - Neto tarptautinė migracija buvo –609, neto vidinė migracija buvo -503, neto bendra migracija 2018 m. pradžioje buvo –1112.

2018 m. pradžioje mieste gyveno 63,9 proc. darbingo amžiaus žmonių, 19,8 proc. pensinio amžiaus ir 16,4 proc. gyventojų iki 15 metų.Kita problema – senėjanti visuomenė. Mažėja darbingo amžiaus žmonių, vaikų, daugėja pensinio amžiaus žmonių.

ŠVIETIMO SITUACIJA ALYTAUS MIESTE

Nuo 2013 m. mokinių skaičius sumažėjo 14 %

2018 m. Alytaus mieste yra 17 formaliojo švietimo įstaigų (4 gimnazijos, 8 pagrindinės mokyklos/progimnazijos, 4 pradinės mokyklos), kuriose iš viso mokosi **6832** mokiniai ir dar **448** mokiniai (9-12 klasių) mokosi Profesinio rengimo centre (PRC). 2013 m. iš viso mokinių mieste buvo 8469, o 2018 m. pradžioje - 7280.

PROFESINIO RENGIMO CENTRAS

Kaip ir kitose švietimo įstaigose, PRC moksleivių bei paruošiamų kvalifikuotų darbuotojų skaičius sumažėjo. 2017 m. brandos atestatų įteikta **25% mažiau** nei 2013 m., o kvalifikuotų darbuotojų paruošta **16% mažiau**. Tam įtakos turi ne tik demografinė situacija. Pastebima, kad mažiau mokinių renkasi PRC dėl neigiamo visuomenės, tėvų ir mokytojų požiūrio į PRC. Taip pat PRC trūksta profesionalių mokytojų.

2017 m. PRC daugiausiai parengė automobilių mechanikų (97 asmenys), mažiausiai – apdailininkų (statybininkų) – 8 asmenys.

ALYTAUS KOLEGIJA

Nuo 2013 m. – 2018 m. priimamų studentų skaičius **sumažėjo 12,4 %**. Parengtų specialistų skaičius **sumažėjo** daugiau nei ketvirtadaliu, t.y. **32,75 %.**

2017 m. Alytaus kolegija ruošė 13 skirtingų sričių specialistų. Daugiausiai – 118 – studentų studijavo bendrąją praktikos slaugą, mažiausiai – tik 3 – finansus.

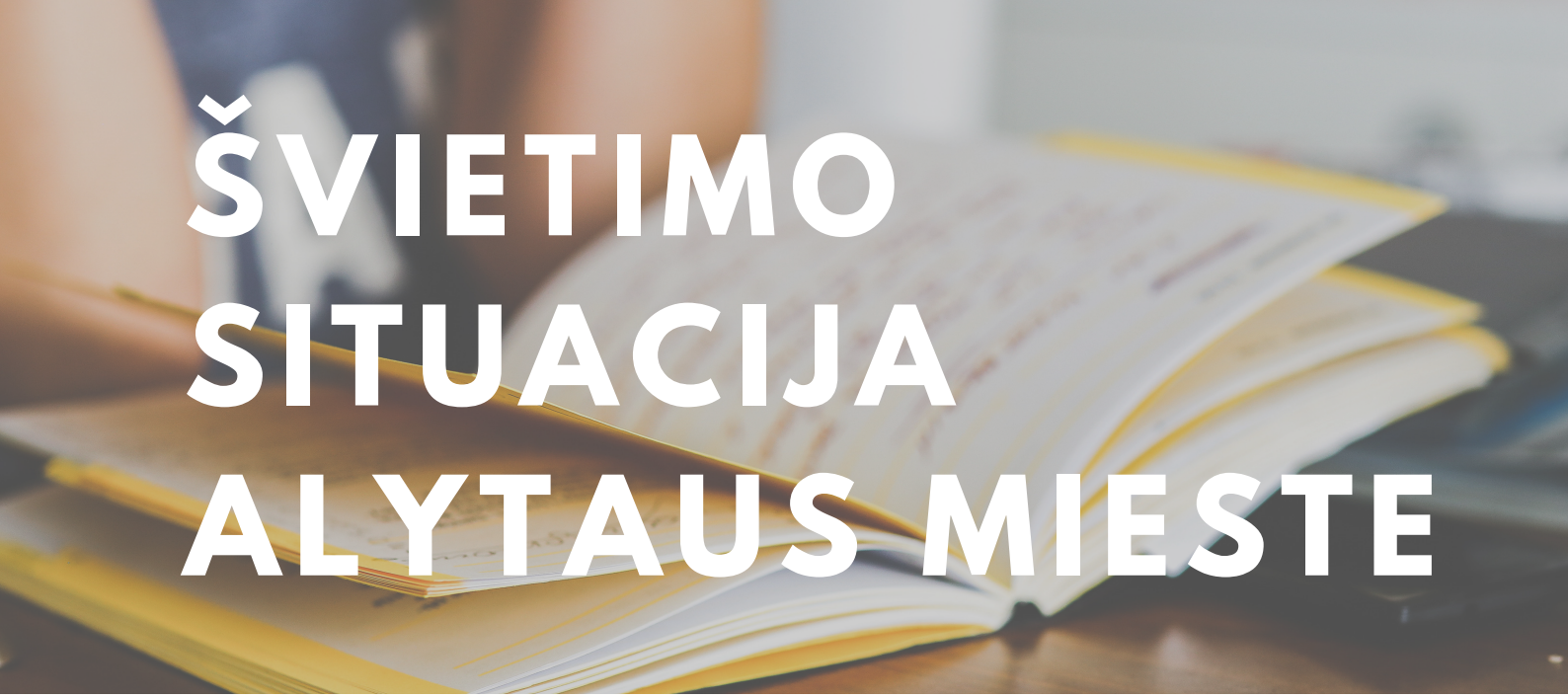

ŠVIETIMO SITUACIJA ALYTAUS MIESTE

BAIGUSIŲJŲ, PRC IR ALYTAUS KOLEGIJA, ĮSIDARBINIMO GALIMYBĖS 2018 M.

Remiantis Užimtumo tarnybos (UT) darbo rinkos prognozėmis ir atsižvelgiant į PRC paruoštų profesijų skaičius bei kolegijos absolventus, galima daryti išvadas, kurių profesijų/specialybių atstovai greičiau ras darbą Alytaus apskrityje ir šalyje.

Atsižvelgiant į darbo rinkos prognozes **Lietuvoje 2018 m.**, **kolegiją** baigė tik trejų specialybių atstovai, patenkantys į paklausią darbo rinkos dalį: bendrosios praktikos slaugai (118 asmenys); įstaigų ir įmonių administratoriai (77 asmenys); statinių inžinerinės sistemos specialistai (61 asmenys).
Tuo metu **PRC** paruošė tik dviejų profesijų atstovus, kurie, pasak UT duomenų, greičiau rastų darbą šalyje: virėjai (28 asmenys) ir konditeriai (11 asmenys).

Labai panaši situacija ir **Alytaus apskrityje**. Šie **kolegijos** absolventai galimai greičiau rastų darbą Alytuje arba aplink jį: įstaigų ir įmonių administratoriai (77 asmenys); buhalterinės apskaitos specialistai (44 asmenys); bendrosios praktikos slaugai (118 asmenys). Jeigu Alytaus kolegija apskrities rinkai gali pasiūlyti tik trejų specialybių atstovus, tai **PRC** kiek daugiau: automobilių mechanikų(97 asmenys); stalių (21 asmenys) apdailininkų (statybininkų) (8 asmenys); virėų (28 asmenys) ir apskaitininkų ir kasininkų (9 asmenys).

Pastebima **problema**, kad nei Alytaus kolegija, nei PRC neruošia šių programų, patenkančių į paklausios darbo rinkos segmentą: Reklamos ir rinkodaros specialistai; Pirkimo specialistai;Mechanikos inžinieriai; Statybos vadovai;Sandėliavimo tarnybos tarnautojai;Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai;Siuvėjai, kt. Gali būti keletas priežasčių, kodėl nėra harmonijos tarp darbo rinkos ir švietimo: *prasto profesinio orientavimo mokyklose, mokytojų trūkumo ir visuomenės neigiamo požiūrio į PRC.*

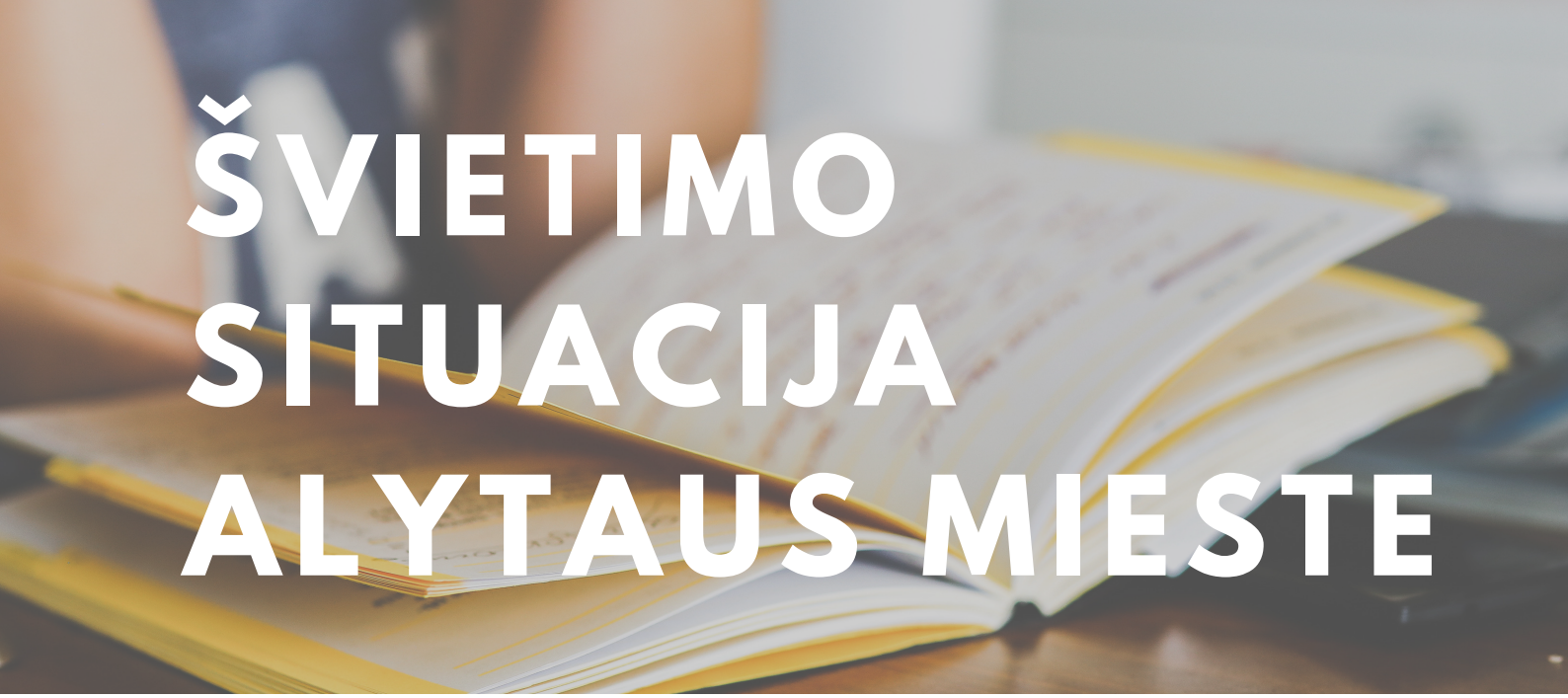

ŠVIETIMO SITUACIJA ALYTAUS MIESTE

UGDYMAS KARJERAI BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE 2018 M.

Šiuo metu Alytaus mieste yra 17 bendrojo ugdymo įstaigų, iš kurių 4 darželiai. Likusios 11 mokyklų turi po vieną karjeros konsultantę, dvi mokyklos šios paslaugos iš vis neturi. Tiesa, visos karjeros konsultantės dirba 10 valandų per savaitę, t.y. 0,25 etato. Dažnai tai daro socialinės pedagogės, bibliotekininkės arba direktoriaus pavaduotojos ugdymui

Atsižvelgiant į karjeros konsultančių darbo laiką, mokinių ugdymo procesą (5-11 klasės mokosi 36 savaites, 12 kl. - 33 savaites), buvo padaryta išvada, kad karjeros konsultantė vien dėl laiko trūkumo negali suteikti kokybiškų paslaugų. Taip yra dėl to, nes, pagal rekomendacijas, moksleiviui turėtų priklausyti per metus bent viena individuali valandos laiko konsultacija ir grupiniai užsiėmimai. Kadangi konsultantė mokykloje dirba tik 10 valandų per savaitę, paskaičiuota, kad jeigu ji užsiimtų tik konsultacijomis, tai vidutiniškai vienam mokiniui gali skirti nuo **0,4 val.-2,6 val**.

Viena karjeros konsultantė vienam 5-11 klasių moksleiviui individualiai gali skirti vidutiniškai nuo 0,4 val. – 2,6 val

Tyrime taip pat buvo išanalizuoti karjeros konsultančių pateikti ugdymo karjerai planai. Analizė parodė, kad:

- Nors ugdymo karjerai planai sudaryti išsamiai (konkreti veikla, numatytas laikas ir būsima nauda), labai pasigendama efektyvumo įvertinimo ir įvertinimo kriterijų;
- Trūksta grįžtamo ryšio iš moksleivių;
- Karjeros konsultantėms trūksta pagalbos su veiklinimu;
- Moksleiviai negauna rekomenduojamos 1 individualios konsultacios PO klausimais per metus;

JAUNIMO UŽIMTUMAS

2018 m. rugsėjį Alytaus mieste buvo registruoti 570 jauni bedarbiai

Nedarbo lygis mieste 6,7%

Vidurkis apskrityje 5,4 %

JAUNIMO DARBO CENTRO (JDC) VEIKLA 2016-2018 M.

- Alytaus regione 2017 m. buvo įdarbinta daugiau jaunų 16-29 m. asmenų (1472) nei 2018 m. (1329).
- **2016 m**. daugiausiai buvo suteikta informavimo ir konsultavimo paslaugų (2077 dalyviai), organizuota užsiėmimų (1627 dalyviai) ir socialinių partnerių renginiuose ir diskusijose dalyvavo 568 dalyviai (26 lentelė). Pastebima, kad nebuvo įtraukta savanorių ir praktikantų.
- **2017 m**. dalyvių skaičius veiklose kiek skyrėse. Pavyzdžiui, lyginant su 2016 m., JDC 2017m. suteikė informavimo ir konsultavimo paslaugų 27,4% mažiau nei 2016 m. Taip pat matyti, kad užsiėmimuose dalyvavo irgi mažiau dalyvių – 15,11% mažiau dalyvių. Kita vertus, 2017 m. daugiau dalyvių dalayvavo socialinių partnerių renginiuose ir diskusijose – 35,3% daugiau dalyvių
- Galima pastebėti, kad per **2018 m. I-III** ketvirčius JDC daugiausiai suteikė informavimo ir konsultavimo paslaugų (1200 dalyvių). 801 dalyvis dalyvavo užsiėmimuose ir 225 dalyviai užfiksuoti socialinių partnerių renginiuose ir diskusijose.

JAUNIMO UŽIMTUMAS

JAUNIMO DARBO CENTRO (JDC) VEIKLA 2016-2018 M.

Išanalizavus 2016-2018 m. JDC veiklos rodiklios, pastebimos tokios tendencijos:

• **2016 m.** JDC veikla pasiekė **daugiausiai** klientų;
• Populiariausios JDC paslaugos:
a. *informavimas ir konsultavimas:* atviro informavimo paslaugos; individualios konsultacijos; konsultacijos e.paštu, telefonu ir internetu;
b. *užsiėmimai, kurie skirstomi pagal tikslines grupes, pagal tipą, pagal renginio vietą ir pagal socialinių partnerių/darbdavių bendradarbiavimą. Populiariausi užsiėmimai:* išvažiuojamieji; profesijos pasirinkimai moksleiviams; informaciniai ir mokomieji; karjeros planavimo renginiai studentams; kt.
c. *Dalyvavimas socialinių partnerių renginiuose ir diskusijose*
• Nors ataskaitose išskirtos veiklos ir suskaičiuoti dalyvavę dalyviai bei užsiėmimų skaičius, vis tiek yra keletas **trūkumų**, kurie JDC darbą padarytų efektyvesnį:
- Trūksta grįžtamojo ryšio informacijos;
- Trūksta informacijos apie užsiėmimų arba konsultacijų efektyvumą;
- Trūksta informacijos, kas tiksliai dalyvavo užsiėmimuose, pavyzdžiui, kokie klientai gavo konsultavimo paslaugas, kokie dalyvavo užsiėmimuose, kt.
- Trūksta informacijos apie klientus: studentai, moksleiviai, bedarbiai, įdarbinti asmenys, etc.

EKONOMINĖ SITUACIJA

DARBO JĖGA IR NEDARBAS

Alytaus mieste 2018 metų pradžioje gyveno beveik 52 tūkst. gyventojų. Iš jų 63,9 proc. yra darbingo amžiaus žmonės. 15-64 m. amžiaus gyventojų darbo jėgos aktyvumo lygis Alytaus apskrityje 2017 metais buvo **71,3 proc. – 4,6 proc. punkto mažiau** nei 2017 m. Lietuvos Respublikos teritorijos darbo jėgos aktyvumo lygis.

Užimtumas Alytaus mieste 2013-2018 metais nežymiai **padidėjo (5,5 proc.)** - 2013 metais užimtųjų skaičius buvo 23,7 tūkst, ir 2018 metais pakilo iki 25 tūkst. 2018 m.
buvo matomas ženklus užimtumo kilimas, kuris 2016 metais pasiekė net 27,3 tūkst. Tačiau paskutiniais metais užimtumas **nukrito 3,3 proc.**

Alytaus miesto savivaldybė yra viena iš savivaldybių, kurios 'pirmauja' pagal nedarbo lygį visoje Lietuvoje. Nors paskutiniais metais nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) Alytaus mieste stipriai mažėja – nuo 16,8 proc. 2013 metais iki 9,7 proc. 2017 metais, bet situacija vis tiek išlieka skaudi – 2018 metų rugsėjo mėnesį nedarbo lygis Alytaus mieste siekė **9,6 proc – 2,6 proc. punkto aukščiau už visos šalies nedarbo vidurkį (7,1 proc.).**

EKONOMINĖ SITUACIJA

UŽIMTUMAS

Beveik pusė Alytaus miesto užimtųjų dirbo paslaugų sektoriuje – 2017 metais čia dirbo 41.8 proc. Penkerių metų stebimuoju laikotarpiu šis sektorius išliko populiariausias tarp dirbančiųjų. Pramonės sektoriuje darbuojasi apie dešimtadalis Alytaus miesto dirbančiųjų (2013 metais čia dirbo 9,4 proc. užimtųjų, o 2017 metais – 12 proc.).

Didėjantis Alytaus miesto gyventojų užimtumas yra išties svarbus ekonomikos augimo ir gerėjančios gyvenimo kokybės veiksnys. Nes nedarbo problemas siekiama spręsti kompleksiškai – ne tik taikyti aktyvios darbo rinkos politikos priemones bedarbiams, bet ir skatinti naujų darbo vietų kūrimą. Remiantis Lietuvos darbo biržos duomenimis, darbo rinkoje jaučiamas darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimas: nekvalifikuotos darbo jėgos perteklius ir kvalifikuotos – trūkumas.

41,8%

DIRBA PASLAUGŲ SEKTORIUJE

EKONOMINĖ SITUACIJA

DARBO UŽMOKESTIS

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Lietuvoje 2017 m., palyginti su 2016 m., didėjo visose apskrityse ir siekė **840,40** eurų. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis gan sparčiai augo ir Alytaus mieste (lyginant 2016 ir 2017 metus padidėjo 51,40 eur). 2017 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Alytaus mieste siekė **707,70** eurus (t.y. 81,25 proc. šalies vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio).

Stebint vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio kaitą Alytaus miesto savivaldybėje 2013-2017 metais tarp skirtingų sektorių (pagal ekonomines veiklos rūšis) – mažiausias vidutinis mėnesio bruto darbo užmokestis 2013 metais buvo finansinės ir draudimo veiklos sektoriuje (391,10 eurų), tuo tarpu didžiausias vidutinis mėnesio bruto darbo užmokestis 2013 metais – viešojo valdymo ir gynybos, privalomojo socialinio draudimo sektoriuje (714,20 eurų).

Sparčiausias kilimas buvo užfiksuotas informacijos ir ryšių sektoriuje (beveik 109 proc. kilimas) ir finansinės ir draudimo veiklos sektoriuje (beveik (92 proc. kilimas). Tuo tarpu mažiausias kilimas buvo fiksuojamas švietimo sektoriuje (13 proc augimas) ir vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo sektoriuje (beveik 16 proc. kilimas).

EKONOMINĖ SITUACIJA

VERSLUMAS

Alytaus miesto verslumo situacija gerėja - veikiančių ūkio subjektų skaičius 2018 m. išaugo ir sudarė 1 858, mažų ir vidutinių įmonių – 1 295. Gyventojų verslumo koeficientas – 28 (tūkstančiui gyventojų teko 28 ūkio subjektai). Labiausiai išplėtotos ekonominės veiklos sritys, sukuriančios didžiausią pridėtinę vertę, yra didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto prekybos ir remonto, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla (apie 30 proc.), pramonė (apie 21 proc.), viešasis valdymas, švietimas, sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (apie 16 proc.), nekilnojamo turto operacijos (apie 8 proc.) ir statyba (apie 10 proc.).

Alytuje 2016 m. buvo įsteigtas pirmasis Lietuvoje bendradarbystės centras „Spiečius“. Jo nariais buvo (ar vis dar yra) 34 asmenys – šiuo metu 15 aktyvių sutarčių. Per 2018 metus suorganizuota 15 renginių, juose sudalyvavo 226 asmenys, mokymuose – 47 asmenys.

Nuo 2016 metų organizuojamas Alytaus Ekonomikos Forumas, kurio tikslas - į vieną vietą sutelkti visus Alytaus ir jo regiono ekonomikos kūrėjus, dalyvius ir ekspertus, skatinti turiningą diskusiją bei dalijimąsi patarimais bei įžvalgomis, siekiant pažangių sprendimų Alytaus ir jo regiono ekonomikos skatinimo ir verslo sąlygų gerinimo klausimais.

EKONOMINĖ SITUACIJA

VERSLO ĮMONĖS

Alytaus mieste 2018 metų pradžioje veikė 2277 ūkio subjektai – tai yra 17 proc. daugiau nei 2013 metais. Alytaus miesto savivaldybėje veikia daugiau nei pusė visoje apskrityje veikiančių ūkio subjektų. 2018 metų pradžioje Alytaus mieste veikė 1261 verslo įmonės, iš jų absoliuti dauguma yra mažos ir vidutinės įmonės (1254 MVĮ). Daugiau nei pusė Alytaus miesto savivaldybėje veikiančių MVĮ turi iki 4 darbuotojų (2018 metų pradžioje tokių įmonių buvo 60,55%).

Alytaus miesto savivaldybėje dominuojančios pramonės šakos yra mašinų ir įrenginių gamyba, medienos apdorojimas ir baldų gamyba, chemijos pramonė, maisto ir gėrimų gamyba, siuvimo pramonė. Alytuje pagaminama apie 5 proc. Lietuvos pramonės produkcijos.

60,6%

MVĮ TURI IKI 4 DARBUOTOJŲ

EKONOMINĖ SITUACIJA

EKSPORTAS

2017 metais lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Alytaus apskrities siekė 377,2 mln. eurų ir sudarė apie 2,4 proc viso lietuviškų priekių eksporto. Palyginimui, 2016 metais lietuviškų prekių eksportas iš Alytaus apskrities siekė 364,3 mln. eurų (apie 2,7 proc. viso lietuviškų prekių eksporto), o 2015 m. - 343,4 mln. eurų (apie 2,5 proc. viso lietuviškų prekių eksporto)

2017 metais šalies eksportui kylant augant beveik 16 proc, eksportas iš Alytaus apskrities mažėjo 0,3 proc. Pagrindinė eksporto rinka Alytaus apskrityje pagamintai produkcijai yra ES, kur parduodama daugiau nei 82,6% užsienio rinkoms skirtos produkcijos, o svarbiausios ES rinkos yra Lenkija, Jungtinė Karalystė ir Vokietija.

Alytaus miesto savivaldybėje veikia virš 70 užsienio kapitalo įmonių – iš Suomijos, Norvegijos, Estijos, Rusijos, Jungtinės Karalystės, Danijos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos ir kt.

EKONOMINĖ SITUACIJA

BENDRASIS VIDAUS PRODUKTAS IR UŽSIENIO INVESTICIJOS

8500 €

BVP VIENAM GYVENTOJUI

Alytaus apskrities bendrasis vidaus produktas (BVP) 2016 m. siekė 1091,8 mln. eurų ir sudarė 3,1% viso šalies BVP.

Vienam apskrities gyventojui teko 8,5 tūkst. eurų BVP. Pagal BVP, tenkantį vienam gyventojui, 2016 m. Alytaus apskritis nusileido daugumai apskričių

Alytaus apskrityje daugiausia BVP sukuriama pramonėje (25,6%), didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje (23,3%), viešajame sektoriuje (18,29%), nekilnojamojo turto operacijų (8,7%) bei statybų sektoriuje (8,4%).

2016 m. pab. tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Alytaus apskrityje sudarė 143,1 mln. eurų arba 1,0% visų šalies TUI. Per metus TUI išaugo 4,0% (visoje Lietuvoje padidėjo apie 3,2%). Vienam gyventojui tenkančios TUI siekė 1011 eurų – gerokai mažiau nei vidutiniškai vienam gyventojui Lietuvoje (4890 eurai). Pagal šį rodiklį, apskritis buvo 8-a iš 10-ies.

IŠVADOS

- Mokinių Alytaus miesto mokyklose reguliariai **mažėja,** nuo 2013 m. iki 2018 m. besimokančiųjų mokyklose sumažėjo **14 %.**
- PRC moksleivių bei paruošiamų specialistų skaičius taip pat neauga. Tam įtakos gali turėti ne tik demografinė padėtis krašte ir šalyje, tačiau ir didelis trūkumas profesionalių mokytojų bei neigiamas visuomenės požiūris į PRC. Analizė parodė, kad PRC paruošia nedaug kvalifikuotų darbuotojų, kurie, UT duomenimis, patektų į paklausią darbo rinką. Kita vertus, paruošia tik keletą, kurie patenka į nepaklausių specialybių sąrašą. Didelė problema ir tai, kad mokykla neruošia tokių profesijų atstovų, kurie potencialiai galėtų greitai susirasti darbą apskirtyje. Tai parodo, kad **tarp PRC ir darbo rinkos nėra sinergijos**.
- Alytaus kolegijoje situacija labai panaši – studentų skaičius mažėja, tačiau kolegija paruošia šiek tiek daugiau specialistų, kurie gali greičiausiai susirasti darbą Alytaus apskrityje, nei PRC. Yra nemažai sričių, kurios priimtų nemažai darbuotojų Alytaus mieste ir apskrityje, tačiau kolegija tokių specialybių kol kas neruošia. Vėl matoma ta pati problema – **nėra sinergijos tarp švietimo įstaigos ir darbo rinkos**, o tai simbolizuoja prastą profesinį orientavimą.
- Pagal analizėje atliktą skaičiavimą bei tyrimą, Alytaus miesto mokyklose karjeros konsultantės nėra pajėgios individualiai pakonsultuoti moksleivius, kadangi vidutiniškai **vienam moksleiviui specialistė gali skirti nuo 0,4-2,6 val**. Vis dėlto į jos darbo laiką įeina ne tik individualios konsultacijos, bet ir grupiniai užsiėmimai. Dėl šios priežasties, specialisčių atliekamų paslaugų kokybė yra kvestionuojama.

IŠVADOS

- Išanalizavus JDC veiklą, paaiškėjo, kad **trūksta informacijos apie grįžtamąjį ryšį**, taip pat reikėtų sukurti veiklos įvertinimo modelį, kuris parodyti **veiklos efektyvumą.** Taip pat jaučiamas detalesnės informacijos apie klientus poreikis.
- Alytaus apskritis yra viena iš **seniausių Lietuvos apskričių**, kur pagyvenę žmonės sudaro daugiau nei penktadalį bendro apskrities nuolatinių gyventojų skaičiaus. Taip pat Alytaus apskrityje, lyginant su kitomis Lietuvos apskritimis, yra **mažiau vaikų**, palyginus su bendru apskrities nuolatinių gyventojų skaičiumi.
- Alytaus miesto savivaldybė (kartu su visa Alytaus apskritimi) yra viena iš tų savivaldybių, kurios 'pirmauja' pagal **nedarbo lygį** visoje Lietuvoje. Tačiau analizuojamu laikotarpiu situacija stipriai gerėjo, ir didėjantis Alytaus miesto gyventojų užimtumas yra išties svarbus ekonomikos augimo ir gerėjančios gyvenimo kokybės veiksnys.
- Alytaus apskritis taip pat pasižymi **žemu verslumu** (verslumo lygis vertinamas pagal 1000 gyventojų tenkančių mažų ir vidutinių įmonių skaičių. Čia jis 17,3, kai tuo tarpu Lietuvos vidurkis yra 27,5. Tačiau verslumo situacija regione 2013-2018 metų laikotarpiu taip pat gerėjo – buvo stebimas žymus augimas. Tam įtakos turėjo pirmasis Lietuvoje įsteigtas bendradarbystės centras **„Spiečius“**, trečius metus organizuojamas **„Ekonomikos forumas“** ir kitos verslumo iniciatyvos.

ŠALTINIAI

- **2016 m. Alytaus miesto savivaldybės mero ir tarybos veiklos ataskaita:** https://alytausgidas.lt/wp-content/uploads/2017/04/AMS-ir-MERO-2017-ATASKAITA.pdf
- **2017 m. Lietuvos viešosios pajamos:** https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/skaidres_visos.pdf
- 2018 m. rugsėjo mėn. Eksporto prognozė: https://www.verslilietuva.lt/wp-content/uploads/2018/10/2018.08.31_PROGNOZE_2018_RUGP-final.pdf
- **Alytaus apskrities ekonomikos raidos tendencijos:** https://www.verslilietuva.lt/wp-content/uploads/2018/07/2017.12.31_Alytus.pdf
- **Alytaus kolegijos ataskaita, 2017 m**.: https://alytauskolegija.lt/wp-content/uploads/2014/06/Alytaus-kolegijos-veiklos-ataskaita-u%C5%BE-2017-metus.pdf
- **Alytaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vadovo ir įstaigos 2015 metų veiklos ataskaita:** http://alytausvsb.lt/site/files/failai/Ernestos/SKMBT_C22017010314370.pdf
- **Alytaus pramonės parkas:** http://www.alytus-industrial-park.eu/failai/leidiniai/APP_LEIDINYS_A4_lt.pdf
- **Alytaus regiono 2014-2010 metų plėtros planas:** http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Alytaus%20apskritis/posedziai/2018-11-13-20/1%20kl.%20ARPP1%20dalis%201%202018-11-21%20spr.%20nr.%2051_6S-41.pdf
- **Alytaus regiono 2014-2010 metų plėtros plano įgyvendinimo ataskaita:** http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Veikla/Final%20Metine%20RPP%20ataskaita%202017_red_2018-03-27%20Alytus.pdf
- **Alytaus teritorinė darbo birža**: http://www.ldb.lt/TDB/Alytus/DarboRinka/Lists/Situacija/UserDisplayForm.aspx?ID=111
- **Baltijos šalių ūkio ekonometrinis prognozavimas:** http://dspace.vgtu.lt/bitstream/1/726/1/Tichomirovas.pdf
- **BVP vienam gyventojui analizės metodika:** https://www.lb.lt/uploads/documents/docs/publications/mackevicius_4.pdf
- **BVP vienam gyventojui: gerovės lygis šalyje:** https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/gdp_lt.pdf

ŠALTINIAI

- **Darbo rinkos situacija Alytaus apskrityje 2018 m. rugpjūtį:** https://www.ldb.lt/TDB/Alytus/DarboRinka/Documents/2018/Rugpjutis/Situacija%20Alytaus%20apskrities%20darbo%20rinkoje%202018%20m.%20rugpj%C5%AB%C4%8Dio%20m%C4%97nes%C4%AF.pdf
- **Darbo užmokesčio ir jį lemiančių veiksnių analizė Lietuvos pavyzdžiu:** http://www.su.lt/bylos/mokslo_leidiniai/jmd/11_04_33/raziulyte.pdf
- **Dėl Alytaus regiono integruotos teritorijų vystymo programos patvirtinimo:** https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/dd944530588311e5825682aa0fc6b8d5
- **Eksporto plėtros gairių 2014-2020 m. atnaujinimas:** http://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2017/08/Eksporto-gaires-pristatymas20170829.pdf
- **Eksporto skatinimo priemonių efektyvimo analizės metodikos ir priemonių atrinkimas:** http://kurklt.lt/wp-content/uploads/2015/11/Eksporto-skatinimo-priemoni%C5%B3-efektyvumo-analiz%C4%97s-metodikos-ir-priemoni%C5%B3-atrinkimas3.pdf
- **Invest Lithuania, We speak fluent business**: https://investlithuania.com/wp-content/uploads/2017/09/Invest-Lithuania-general-presentation.pdf
- **Invest Lithuania, Alytus region**: https://investlithuania.com/wp-content/uploads/2017/09/Regions-of-Lithuania_Alytus.pdf
- **Jaunimo darbo centro verslumo rekomendacijos:** https://jrd.lt/informacija-jaunimui/jaunimo-verslumas/verslumo_ugdymo_rekomendacijos.pdf
- **Lietuvos baldų gamybos pramonė**: https://www.verslilietuva.lt/wp-content/uploads/2017/12/Lietuvos-bald%C5%B3-gamybos-pramon%C4%97.pdf
- **Lietuvos ekonomikos apžvalga 2016 m**.: http://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2016/12/Lietuvos_ekonomikos_apzvalga_LPK_20161207.pdf
- **Lietuvos ekonomikos apžvalga 2018 m**. birželis: https://www.lb.lt/uploads/documents/files/musu-veikla/ekonomikos-analize-prognozes/2018_06_25%20LEA_PPT.pdf
- **Lietuvos eksporto apžvalga:** http://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2017/10/LT-eksporto-apzvalga_2017_LPK-update-003.pdf
- **Lietuvos makroekonomikos apžvalga:** https://www.seb.lt/sites/default/files/web/document/lietuvos_makroekonomikos_apzvalga/lma_64.pdf

ŠALTINIAI

- **Lietuvos savivaldybių indeksai:** https://www.llri.lt/tyrimai/lietuvos-savivaldybiu-indeksas-2018
- **Lietuvos statistikos departamentas:** https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?region=all#/
- **Lietuvos tikslinės eksporto rinkos: galimybių analizė ir verslo iššūkiai:** https://www.verslilietuva.lt/uploads/media/5719ba37694e4/Lietuvos_tikslines_eksporto_rinkos_ataskaita.pdf
- **Lietuvos ūkio 2017-2020 m. perspektyvos:** https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/ERS%202017-09-11%20SKELBIMUI.pdf
- **LR profesinio mokymo 1997 m. spalio 14 d. įstatymas Nr. VIII-450** //Valstybės žinios, 1997-10-30, Nr. 98-2478
- **LR SADM ministro 2017m. birželio 30d. įsakymas Nr. A1-348 „Dėl užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo"** // TAR, 2017-07-03, Nr. 11350
- **LR ŠMM ir LR SADM ministrų 2012. liepos 4d. įsakymas Nr. V-1090/A1-314 „Dėl profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašymo patvirtinimo"** // Valstybės žinios, 2012-07-13, Nr. 82-4284
- **Nacionalinė profesinio orientavimo sistema: tarpinstitucinis paslaugų teikimo modelis ir verslo įtrauktis:** http://kurklt.lt/projektai/nacionaline-profesinio-orientavimo-sistema-tarpinstitucinis-paslaugu-teikimo-modelis-ir-verslo-itrauktis-2/
- **Švietimo ir mokslo ministerijos bendrojo ugdymo planas:** https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/BUP%20%C4%AEsakymas%202017-2019%20m.pdf
- **Verslo burės:** https://www.swedbank.lt/uploads/previews/1219666889_vbures2008-2.pdf